

Afghanistan splitjt Grünen

Fractie opgeroepen te stemmen tegen verlenging missie

Achtergrond - 18 september 2007

(18 september 2007) De partijtop van Bündnis 90/Die Grünen heeft pijnlijk gezichtsverlies geleden. Op een ingelast partijcongres bleek de Duitse militaire aanwezigheid in Afghanistan een ernstige splijtzwam tussen top en basis.

Een meerderheid van de leden op het Grünen-partijcongres heeft de fractie per motie opgeroepen niet in te stemmen met het verlengen van de inzet van Duitse jachtvliegtuigen in Afghanistan. De Bondsdag stemt in oktober over verlenging van de verschillende missies die Duitsland in Afghanistan uitvoert. Naast de Isaf-troepen van de Bundeswehr die actief zijn in het noorden, voeren Duitse Tornado's sinds april van dit jaar verkenningsvluchten boven Afghanistan uit voor de internationale troepenmacht. Waarschijnlijk wordt in één keer gestemd over alle missies.

De prominente vertegenwoordiger van de linker Grünen-vleugel Hans-Christian Ströbele riep zijn mede-Bondsdagleden op "de wensen van het partijcongres te accepteren en onverkort in de openbaarheid te verdedigen. Een simpel 'verder zo' is onmogelijk." Wat hem betreft betekent dat zonder meer een negatief stemadvies voor de hele Afghanistan-missie, hoewel het congres feitelijk alleen de Tornado's terug naar huis wil halen, die door doelen aan te wijzen betrokken zijn bij bombardementen. "Wij willen niet verantwoordelijk zijn voor missies waarbij steeds weer tientallen burgers worden gedood."

Voor de top van de Grünen-fractie leidde de uitkomst van het partijcongres tot pijnlijk gezichtsverlies. Alle vooraanstaande fractieleden, onder wie de beide fractievoorzitters Renate Künast en Fritz Kuhn, de partijvoorzitters Claudia Roth en Reinhard Bütikofer en ex-minister Jürgen Trittin, spraken zich op het congres uit vóór verlenging van de mandaten. Zij hielden daarmee vast aan de koers die de linkse partij sinds de zevenjarige regeringsdeelname, die met de verkiezingen van 2005 eindigde, volgt.

Realpolitik

Onder Joschka Fischer, die sinds 1998 minister van Buitenlandse Zaken was van het rood-groene kabinet van bondskanselier Schröder (SPD), stemden Die Grünen

in 1999 in met het uitzenden van vreedstroepen naar Kosovo. Dat was een grote stap voor de partij die tot 1998 het bestaan van de NAVO zelf afkeurde en ging gepaard met hevige interne debatten. Het goedkeuren van de missie - de eerste buitenlandse troepeninzet van Duitsland na de Tweede Wereldoorlog - vormde een belangrijke overwinning voor Fischers *real*/politieke vleugel binnen de partij.

De daaropvolgende jaren zouden de pragmatische '*realos*' hun dominante positie bij Die Grünen niet uit handen geven, al kostte het Fischer twee jaar later nog meer overtuigingskracht om het principiëlere smaldeel van de achterban - de '*fundis*' - te laten instemmen met troepeninzending naar Afghanistan. Hij dreigde er zelfs zijn ministerpost voor op het spel te zetten. Morrend bezagen de oud-leden van de protest- en vredesbewegingen die aan de basis stonden van Bündnis 90/Die Grünen hoe hun partij onder rood-groen sindsdien steeds dichter toetrok naar het politieke establishment.

Zichtbaarheid

Bij het aanstaande besluit over verlenging van de Duitse aanwezigheid in Afghanistan komt voor Die Grünen dan ook veel samen. Enerzijds geeft een afwijzing de oppositiepartij de kans zich duidelijk te profileren als pacifistisch alternatief voor de partijen die geen vraagtekens plaatsen bij de militaire dadendrang van Duitsland. De drie gevestigde partijen in de Bondsdag, CDU/CSU, SPD en FDP, zijn alle vóór de missie; alleen de linkse protestpartij Die Linke is tegen. Dat zou de zichtbaarheid vergroten van Die Grünen, die de ondankbare taak hebben oppositie te voeren tegen de grote coalitie.

Aan de andere kant zal voor een deel van de achterban een gevoel van genoegdoening meespelen, nu het tijdperk-Fischer ten einde is en deze leden de mogelijkheid hebben de zaken in hun ogen recht te zetten. Daarbij gaat het uiteindelijk om niets minder dan de politieke richting die Die Grünen toekomstig willen inslaan: verder met de gematigde, pragmatische koers die eventueel weer tot regeringsdeelname kan leiden, of terug naar de uitgesproken sociale, groene en pacifistische beginselen.

De andere partijen namen na het partijcongres alvast het voortouw op die richtingenstrijd. Die Grünen "hebben definitief afscheid genomen van hun pragmatische beleid", schamperde een parlements lid van de liberale FDP. De mogelijkheid van een regeringscoalitie met de christen-democraten "is nu wel heel ver weg", dreigde de CSU. Maar ook de eigen fractievoorzitter in het Europese Parlement, Daniel Cohn-Bendit, bekritiseerde zijn partij met deze politieke koerswijziging "niet relevant te willen zijn".

Stemmen

Hoe de Grünenfractie uiteindelijk zal stemmen over de verlenging van de Isaf- en Tornadomissie, is nog niet duidelijk. Onder de parlementsleden heerst verdeeldheid. Waar Ströbele een gedecideerd “nee” eist van de complete fractie, hebben anderen al aangegeven “zeker niet tégen de missie te stemmen”. De leden hebben met hun bezwaren tegen de Tornado-vluchten officieel tenslotte niet tegen de aanwezigheid van Duitse militairen in Afghanistan als zodanig geprotesteerd.

Er is een middenweg. “Na de beslissing van het partijcongres is een onthouding van stemming de beste optie”, aldus fractielid Winfried Nachtwei. Daarmee valt de fractie de Duitse militairen in Afghanistan niet af en schoffeert ze ook het partijcongres niet. Waarschijnlijk zullen de fractieleden in oktober alle afzonderlijk afwegen hoe te stemmen - een situatie die Nachtwei evenwel “politiek dom en zeer kortzichtig” noemt.

Want voor de partij is verdeeldheid binnen de fractie en tussen partijtopy en basis hoe dan ook schadelijk. Kiezers willen weten waar een partij voor staat. Bovendien stellen Die Grünen zich er niet mee op als betrouwbare regeringskandidaat. Voor de voortgang van de Afghanistan-missie vormen de perikelen bij Die Grünen echter geen gevaar. De regeringspartijen CDU/CSU en SPD bezitten samen al de noodzakelijke meerderheid in de Bondsdag. Ook de FDP zal voor de verlenging van het mandaat stemmen.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/1207/afghanistan-splijt-grunen>